

[K. B. Andersen.]

for, at denne tanke føres ud i livet. Ministeren står desuden stærkt i denne sag, når læseplansudvalget — helt bortset fra den aktuelle situation, udelukkende ud fra en rent pædagogisk vurdering — går ind for en vis begrænsning. Jeg er enig med den højtærede minister i, at der er mange, der har en ejendommelig tyrkertro på kvantiteten, som kvaliteten ikke altid berettiger til. Jeg har med glæde noteret mig, at det af cirkulæret fremgår, at det ikke er tanken, at denne begrænsning skal ske på bekostning af enkelte af afdelingerne inden for samme årgang. Man kan altså ikke tillade sig blot at tage den i en enkelt af skolens linjer eller afdelinger, og det må ikke ske ved blot at ophæve 8. eller 9. klasse. Men jeg indrømmer, at jeg står lidt tvivlende overfor, hvor meget man i praksis vil kunne vinde ad den vej. Det burde kunne give resultater — det er jeg helt enig i — men jeg er bange for, at det vil være let-sindigt at basere for mange sparede embeder på det, når initiativet i så høj grad overlades til de lokale kræfter. Jeg tror, vi må se resultaterne her, før vi bygger for meget på det.

Ministeren talte i denne sammenhæng om de ukvalificerede og sagde det, om jeg så må sige, uspecificeret. Nu ved jeg nok, hvad ukvalificeret betyder i lærersproget, og jeg er klar over, at det er noget, man skal være lidt forsigtig med at komme ind på. Men jeg synes alligevel, at jeg vil føje den lille bemærkning til ministerens brug af ordet, at jeg synes, det somme tider er en lille smule hårdt, når man i forbindelse med lærermangelen stadig taler om de ukvalificerede, hvormed der altså menes de reserver, der er sat ind i øjeblikket, og som der vel i mange tilfælde er god grund til at nære en vis taknemlighed over for, fordi det ville stå endnu værre til, hvis vi ikke havde haft dem. Det kunne vel også ske — det er et rent teoretisk synspunkt, som jeg aldrig ville vove at anlægge i praksis — at en enkelt af disse ukvalificerede netop var i besiddelse af den pædagogiske naturgave, måske endda i lige så høj grad som nogle af de ringeste af de kvalificerede. Jeg synes altså, det er lidt for hårdt at stille det op, som man gør. Jeg er fuldkommen vidende om, at lærergeneringen kræver me-

get og mere, end mange tror, og at de pædagogiske kvalifikationer må være helt i orden, men vi skal vel også være forsigtige med at se for stærkt ned på de folk, der hjælper os i denne situation.

Jeg ved ikke, om den højtærede minister kender den formulering, som amtsprovst P. A. Wedel, den senere grundlægger af seminariet i Skårup, brugte, da han, ganske vist for 160 år siden, udtalte sig om det samme problem. Det kunne omtrent have stået i Folkeskolen i dag. Wedel siger:

„Hvorledes kan man vente sig store ting af mange af vore landsbyskoleholdere? Hvad kan man forde af en rå og uvittig (uoplyst) bondekarl, som uden ånds og hjertes dannelse har ombyttet tærskeloen med skolestuen? Hvad af en ukultiveret afskediget underofficer, skrædder eller bierfiedler, som ikke lyst, men nød har drevet til ferlen? Hvad af en i nåde dimitteret tjener, der for sin urolige tjeneste med skobørsten er benådet med det rolige skolesepter, og hvad af en forulykket student, der af mangel på fid og naturgaver tager sin tilflugt til en landsbyskole, fordi han tror dér at finde et asyl for dovenskab og uvidenhed? Sådanne ere mange af de lærere, som skulle danne ungdommen.“

Jeg tror ikke, ministeren mener det så slemt, så slemt var det heller ikke sagt. Men vi skal vel nok være en lille smule forsigtige med i denne situation at tale om „de ukvalificerede“.

Jeg vil gerne pege på en udvej, som ikke blev nævnt af ministeren, nemlig spørgsmålet om forkortelse af lektionerne. Jeg vil gerne spørge, om dette spørgsmål er uden for debat, da det ikke før er blevet nævnt. Jeg har her et brev fra en lærer — jeg skal lade være med at nævne hans navn — og jeg beder om tilladelse til et kort citat af det. Heri siger han bl. a.:

„I pædagogikken lærte vi som unge, at det er umuligt at holde eleverne koncentreret i 50 minutter, der måtte afveksling m. v. til i en time. På universitetet, hvor det dog er „voksne mennesker“, har man aldrig ment, at en undervisningstime kunne vare mere end 45 minutter.

Og så når det gælder de små elever i 1.-5. klasse. De kan ikke holdes i ånde i